

2024-12-11 Nr. NV-3339

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1567(2) TAIS-24-16090(3)	DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO NR. XI-1425 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4053 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS APSAUGOS NUO SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE ĮSTATYMO NR. XI-1425 4 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4109“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas).		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Vidaus reikalų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta <i>2024-12-03</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Nutarimo projektas parengtas vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2024 m. rugsėjo 18 d. pavedimu Nr. S-2721, ir atsižvelgiant į Seimo 2024 m. rugsėjo 17 d. posėdžio protokolą Nr. SPP-412, kuriuose prašoma Vyriausybės pateikti Seimui išvadą dėl Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP - 4053 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-4053, ANSAA) ir Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo Nr. XI-1425 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-4109 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP - 4109).

Įstatymų projektais siekiama spręsti smurto artimoje aplinkoje problematiką:

- suteikti didesnę apsaugą asmenims, nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje;
- mažinti smurto aukų mirties riziką nuo šaunamųjų ginklų;
- prailginti laikotarpį, kuriuo leidimas laikyti ginklus ar leidimas nešiotis ginklus yra neišduodamas arba panaikinamas asmenims, kuriems skirtas apsaugos nuo smurto orderis (toliau – smurto orderis);
 - asmenys, kuriems skirtas smurto orderis, formaliai išlieka nepriekaištingos reputacijos asmenimis ir jiems nėra taikomas teisės apribojimas įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis tam tikrą laikotarpį;
 - nenustatyta pareiga asmenims, kuriems išduotas smurto orderis, privalomai išklausti smurtinio elgesio keitimo programą (mokymus), jei jie siekia atgauti teisę laikyti ginklus.

Įstatymų projektus parengė Seimo narės Morgana Danielė ir Ieva Pakarklytė.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

1. Nutarimo projekte siūloma pritarti Įstatymo projekto Nr. XIVP-4053 tikslui (prailginti laikotarpį, kuriuo leidimas laikyti ginklus ar leidimas nešiotis ginklus yra neišduodamas arba panaikinamas asmenims, kuriems skirtas apsaugos nuo smurto orderis, nuo 15 dienų iki 3 metų), tačiau nepritarti minėto Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms:

Nutarimo projekto rengėjai nurodo, kad atsižvelgiant į smurto orderio prevencinę paskirtį, ir į tai, kad policijos pareigūnai smurto orderį skiria tik tuomet, kai įvykio dėl smurto artimoje aplinkoje metu nenustato nusikalstamos veikos požymių bei į teisėkūros proporcingumo ir efektyvumo principus, siūlomos teisinio reguliavimo priemonės vertintinos kaip neproporcingos ir neleistų pasiekti teisinio reguliavimo tikslų, kuriems pasiekti galėtų pakakti leidimo laikyti ginklus arba leidimo nešiotis ginklus galiojimo sustabdymo instituto.

2. Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui Nr. XIVP-4109 (kuriuo siekiama suteikti didesnę apsaugą asmenims, nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje ir patiriantiems padidintą mirties riziką dėl smurto įtariamo arba kaltinamo asmens laikomo ginklo), tačiau jį tobulinti pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

- Įstatymo projekte tikslinga nustatyti tik su smurto artimoje aplinkoje atvejais susijusius ir Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme neapibrėžtus leidimų nešiotis ir leidimų laikyti ginklus neišdavimo ir galiojimo panaikinimo pagrindus;

- siekiant teisinio reguliavimo aiškumo bei imperatyvumo, tikslinti Įstatymo projekto Nr. XIVP-4109 4 straipsnio 8 dalies 2 punktą, išdėstant jį pagal Nutarimo projekto rengėjų siūlymus bei atsisakant nuostatų, iš esmės atkartojančių Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktų nuostatas dėl asmenų, kurie

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nelaikomi nepriekaištingos reputacijos, ir kuriems nustatytais atvejais leidimas laikyti ginklą ar leidimas nešiotis ginklą yra panaikinamas;

- siūlymas nustatyti naują pagrindą paimti ginklus iš smurtaujančio asmens, kai reaguojant į pranešimus dėl smurto artimoje aplinkoje nustatoma, kad smurtautojas turi išduotą leidimą laikyti ar nešiotis ginklus, nepakankamas, nes pažeidėjas, turėdamas galiojantį leidimą laikyti ginklą, gali teisėtai įsigyti naują ginklą;
- siūlytina, kad sprendimas tiek dėl leidimų galiojimo sustabdymo panaikinimo, tiek dėl ginklų gražinimo būtų priimamas ne tik asmeniui privalomai išklaudius smurtinio elgesio keitimo programą (mokymus), bet ir susietas su vidutine šių mokymų trukme, taip išvengiant galimų piktnaudžiavimo atvejų, norint greičiau panaikinti leidimo nešiotis ar leidimo laikyti ginklą galiojimo sustabdymą ir atgauti paimtus ginklus;
- tikslinga su Įstatymo projektu Nr. XIVP-4109 kartu teikti Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo projektą, suderinant nuostatas dėl ginklų paėmimo, leidimo laikyti ginklus ir leidimo nešiotis ginklus galiojimo sustabdymo pagrindus.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Nutarimo projektas buvo derinamas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Nacionaline teismų administracija, Generaline prokuratūra, Lietuvos probacijos tarnyba, Moterų teisių įtvirtinimo asociacija, Lietuvos moterų lobistine organizacija, Lietuvos vyrų asociacija.

Nutarimo projektas iš esmės patikslintas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Generalinės prokuratūros pastabas ir papildomai suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Generaline prokuratūra darbo tvarka.

Derinimo pažyma parengta dėl Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pagrindžiant Nutarimo projekto pateikiamais argumentais ir paaiškinimais bei institucijų praktinės veiklos, dėl kurios neatsižvelgiama arba iš dalies atsižvelgiama, analize.

Nacionalinė teismų administracija pastabų ir pasiūlymų neturėjo. Lietuvos probacijos tarnyba, Moterų teisių įtvirtinimo asociacija, Lietuvos moterų lobistinė organizacija per nustatytą laiką savo išvadų dėl Nutarimo projekto nepateikė.

Į Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės pasiūlymus, pateiktus 2024 m. lapkričio 28 d. pažymoje Nr. NV-3203, iš esmės atsižvelgta.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Artūras Norkevičius

Viešojo valdymo grupė, vyresnysis patarėjas